

Rosor i Skåne

På fredagskvällen den 1 september 2006 samlades ett femtontal deltagare på Villa Thalassa norr om Helsingborg. Efter att Kjell-Arne Olsson berättat om de praktiska arrangemangen höll Erik Ljungstrand en genomgång av släktet *Rosa*. Han redogjorde för de revisioner som skett av taxonomin de senaste åren, främst genom den tyske roseexper-ten Heinz Henkers försorg. Erik presenterade en ny systematisk indelning av släktet. Vi fick lära oss karaktärer för de vilda, förvildade och kvarstående rosor som påträffats i Sverige. Varje deltagare fick också ett exemplar av Botaniska notiser från 2005 där Thorsten Elfström beskriver de arter i släktet *Rosa*, fransett kulturrosor, som påträffats i Skåne under den pågående flora-inventeringen. Sedan hade Lars-Åke Gustavsson från Fredriksdals Rosarium en genomgång av de mer kultiverade vildrosor som finns i odling och vi fick också se vackra bilder.

På lördagen for vi söderut och första stoppet var vid Stenberget i Slimminge socken. I en beteshage såg vi Sveriges enda kända buske av filtros *R. tomentosa*. Den står nära luddros *R. sherardii* ssp. *sherardii* men har bland annat en mycket trängre stiftkanal. En säkerhetsnål med en diameter på 1 mm för att mäta bredden på stiftkanalen visade sig vara ett oumbärligt hjälpmedel för en rosinventerare!

Vi fortsatte nästan så långt söderut som det går att komma i vårt land och besökte en fantastisk beteshage strax öster om Abbekås vid Skivarpsåns mynning. Där såg vi följande arter bland de glandelfattiga rosorna: kal stenros *R. canina* ssp. *canina*, hårstenros *R. canina* ssp. *dumetorum*, kal mellanros *R. dumalis* ssp. *subcanina*, hårmellanros *R. dumalis* ssp. *subcolina*, kal nyponros *R. dumalis* ssp. *dumalis* och hårnypnos *R. dumalis* ssp. *coriifolia*. Bland de äppeldoftande rosorna såg vi: åkerros *R. agrestis*, västkustros *R. elliptica* ssp. *inodora*, sydäppelros *R. micrantha*, mellanäppelros *R. rubiginosa* ssp. *columnifera* och äkta äppelros *R. rubiginosa* ssp. *rubiginosa*. De hartsdoftande rosorna var före-

Kjell-Arne Olsson och Erik Ljungstrand noterar karaktärerna för en av alla rosorna vi såg vid Abbekås. Foto: Thomas Gunnarsson.

trädda av luddros *R. sherardii* ssp. *sherardii*. Dessutom fanns på lokalen förvildad vresros *R. rugosa*, alltså summa 13 arter på en begränsad yta. Det måste vara Sverigerekord! Vid Bergsjöholms skog såg vi ytterligare ett exemplar av sydäppelros. Som extra bonus åkte vi och tittade på de två kvarvarande exemplaren av ängssilja *Silvaum silvaum* i Sverige, som växte på en igenväxande åkerren.

På söndagen åkte vi mot Kullen och i utkanten av Mölle såg vi flikros *R. tomentella* som bland annat har rikt flikade foderblad som är tätt besatta av glandler. I Kullabygden besökte vi ytterligare några lokaler och såg pimpinellros *R. spinosissima*, glansros *R. virginiana*, dagros *R. glauca*, hartsros *R. villosa* ssp. *mollis*, plommonros *R. villosa* ssp. *villosa*, kamtjatkaros *R. ×kamtschatica* och i förbifarten från bilen japansk klätterros *R. multiflora*.

Vid det avslutande besöket på Fredriksdals Rosarium fick vi en intressant guidning bland både de gammaldags kulturrosorna som står nära provinsros *R. gallica* och fantastiska rosor från olika delar av världen. Där kunde vi också studera de enda två återstående inhemska arter som vi inte sett under våra dagar i Skåne, nämligen kanelros *R. majalis* och finnros *R. acicularis*. De är mer nordliga i sin utbredning och finns inte i Skåne. Men summa 22 vilda och förvildade rosor på två dagar var en fantastisk utdelning för oss som fick förmånen att delta!

✿ ULLA-BRITT ANDERSSON